

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vsvardi Martyrologivm

Usuardus <Sangermanensis>

Lovanii, 1573

E.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42790

presbytero, circa annum sexcentefimum. Festum eius celebrant Canonici Ghelenses die decimo quinto Maij. Locus est diœcesis Buscoducensis, in Kempinia Brabantiae: vbi obsessi à dæmonibus per eius merita liberantur. Qua etiam de causa pingitur tenens dæmonem alligatum. Vulgò Digna dicitur, vt vitetur durior pronuntiatio. Historiam habet Surius, tomo tertio.

E.

SANCTUS ECGBERTVS presbyter & cōfessor, Seti Belgium nostrū nunquam intrauerit, præsenti tamen loco cōmemorandus est, propter maxima beneficia, quæ Frisijs & Hollandis præsstitit. Deo igitur amabilis, & cum omni honorificentia nominandus, pater ac sacerdos Ecgbertus, doctor suauissimus, & eorum quæ agēda docebat, executor deuotissimus, sitiebat omnium hominum salutē, & præcipuè paganorum Frisonum & Saxonum, eo quod Angli ab eis propagati sint. Electis proinde socijs strenuissimis, & ad prædicandum verbū Dei idoneis, nauim ingressus est, quantumuis diuino oraculo prohibitus. Faciebat hoc zelus ille animarum, quo cōtra Dei dispositionē suauiter obluçtabatur. Verū suborta, dū in naui essent, sæua tempestate, omnimodā intellexit Dei voluntatē vt se professioni subtraheret, domiq; remaneret, ad corrigēda monasteria Colubæ, quorum aratra in Paschæ obseruatione non rectè incedebant. At verò vnus de socijs, Vuigbertus, contēptu mundi, & doctrinæ scientia, insignis, in Frisiā peruēnit, & duobus annis cōtinuis gēti illi, ac regi Radbodo, verbum salutis prædicabat: sed sine fructu. Vt autē vidit vir

*Beda lib. 3
hist. cap. 10
cap. 11 / lib. 3
cap. 27*

D 2 Domini

Domini Ecgbertus se ob aliam ecclesię vtilitatem retineri, ne gentibus prædicaret, nec Vuibertum quicquam profecisse, iterum tentauit ad opus verbi Dei mittere sanctos & industrios, actione & eruditione præclaros. Misit ergo instar duodecim Apostolorum, ex diuersis monasterijs duodecim Apostolicos viros, in fide constantes: quorū nomina sunt, Vuillibrordus, Suuitbertus, Acca, Vuigbertus, Vuillibaldus, Vuiniboldus, Leuinnus, duo Euualdi, Vuerenfridus, Marcellinus, & Adalbertus. Qui Dominici gregis arietes, anno sexcentesimo nonagesimo Traiectum appulerūt, & constanter Christum euangelizauerunt, atque Deo cooperante, multum animarum lucrum in Frisia, Hollandia, alijsque locis, fecerunt. Et quoniam hi doctores sancti propagati fuerāt de stirpe Frisonica & Saxonica, ideo conueniēter eis euangelium Christi prædicare potuerunt. Migravit autem vir Domini sanctus Ecgbertus, post multa virtutum bona, ad regna cœlestia, anno ætatis nonagesimo; Domini, septingentesimo vigesimo nono, ipso die Paschæ, septimo Iduum Maiarum. Sunt autem manifeste vitata per cuiusdam imperitiam gesta sancti Suuitberti in quibus hæc Ecgberto Eboracensi archiepiscopo attribuitur. Siquidem is anno trigesimo secundo vltimo septingentesimum, factus est Eboraci episcopus, pro Vuilfrido quidem, sed non illo, qui Frisiam per hiemem primus prædicauit: & anno decimo trigesimo quinto accepto pallio primus post Paulinum factus est archiepiscopus Eboracensis.

Ab vtro-

Ab utroque verò Ecgberto diuersus est Edbertus episcopus. Is enim anno sexcentesimo octuagesimo nono, quantum ex Beda supputare possum, Lindisfarnensis episcopus ordinatus est, in locum beatissimi Cuthberti, postquam vacantem sedem vno anno administrasset sanctus Vuilfridus Eboracensis. Multa de eius eximia sanctitate, & miraculorum gloria, scribit Beda, libro quarto historiæ Anglorum, & in libro vitæ Cuthberti. quæ inde petantur. Hoc tamen loci commemorandum est, quod ad sancti viri sepulcrum sanatus sit clericus sanctissimi Vuilibrordi Clementis Frisonum episcopi, qui è transmarinis partibus ibidem hospes, per grauissimam infirmitatem desperatus, detinebatur. Transijt ad Dominum pridie Nonas Maij. quod die an natalem habeat ignoro, id tamen suspicor, quia in meritorum eius testimonium, nec corpus in sepulchro locatum, à gratia sanandi vacauit; nec etiam indumenta, quæ sanctissimum eius corpus, vel viuum, vel mortuum vestièrant.

Sanctus ELEVTHERIVS, episcopus Tornacensis & confessor, primum erat Tornaci eximius prædicator, deinde Christiani, videntes eius eximiam sanctitatè, Romam eum miserunt, & cum auctoritate regrediètem, episcopum consecrari fecerunt. qui omnibus patuit verus Christi antistes, & Christianæ religionis defensor. A paganis & hæreticis Arianis, multis pressuris & afflictionibus est cõquadratus, sed in carcere ab Angelo visitatus. Consecratus verò episcopus anno quadringentesimo

gentesimo octuagesimo quarto, paulo post cum Christianis Tornaco eijcitur, tuncque Blandinij in suburbio resedit, circiter annos octo; post quos annos in patrio loco Tornaci resedit, annos triginta septem: vbi sic virtutibus, & miraculis, atq; fidei prædicatione, claruit, vt de eo Tornacensis ecclesia canat.

Miro modo sunt conuersi,

Per hunc ciues vniuersi.

Quiuit Blandinij. vbi eum Heidilo episcopus eleuauit, anno octingentesimo octuagesimo primo; sed inde translatus est ad Cathedralem ecclesiam Tornacensem, quæ natalem eius celebrat decimo Calendas Martij, translationem, octauo Calendas Septembris / eleuationem, septimo Idus Iulij.

Sanctus ELIGIVS episcopus fuit Nouiomensis ecclesiæ & Tornacensis vnitarum, cuius corpus Nouiomi quiescit, sed & reliquiarum portio Brugis habetur, ad sanctum Saluatorem. Hunc & Flandri, & Antuerpienses, meritò vt Apostolum suum venerantur. Multum enim in Flâdris, laborauit: iugi instantia Andouerpis pugnauit. Pastoris cura sollicitus lustrabat vrbes & municipia, circumquaque sibi commissa. Sed Flandrenses, atq; Andouerpenses, Frisones quoq;, & Sueui, & barbari quique circa maris littora degentes, quos velut in extremis remotos, nullus adhuc prædicationis vomer impresserat, primò eum hostili animo, & auersa mente susceperunt. Postmodum verò cum paulatim per gratiam his verbum Dei insinuare cœpisset, pars maxima trucis ac barbari populi, relictis idolis, cõuersa est ad verum Deum

Christo-

S. Andoer-
pensis lib. 2
cap. 3 et 8.

Christoq; subiecta. Fana nonnulla, Christi clypeo
 protectus, cū Apostolica auctoritate destruit, idola
 quoq; diuersi generis, vbicunque inuenit, fundi-
 tus subruit. Inter hæc autem frequenter lacesitus
 ab ingrato & perfido populo, & pœne vsque ad
 cōtumeliam prouocatus, nullatenus à cœpta do-
 ctrina arcebatur, sed magis ipse lenis, patiens, hu-
 milis, & mitis, pro eis Dominū deprecabatur. Hęc
 & alia multa, de eo scribit S. Audoënus Dado, epi-
 scopus Rothomagensis, eius æqualis, vitæq; scri-
 ptor. Aldéburgi, Rodéburgi, Ostburgi, Brugis, & *Vide Meie-*
 alibi, sacras inchoauit ædes. Festa eius primaria *rum anno*
 sunt, depositionis Calendis Decembris, & trans- *649.*
 lationis postridie natiuitatis Ioannis Baptistæ.

Sanctus **E L O Q V I V S** cum Foillano, Ultano,
 Ettore, Bertuino, & alijs, ex Hybernia venit ad
 Gallias, fidei prædicandæ causâ, (quod Sigebertus
 annotat anno sexcêtesimo quinquagesimo primo)
 & post multarū animarum lucrum obiit Latinia-
 ti, abbas post sanctum Furseum. Inde translatus
 est ad Vualciodorum monasterium Ordinis san-
 cti Benedicti, vbi depositionis eius dies est festum
 summum maius tertio Nonas Decembris. Simi-
 liter translationis, octauo Idus Octobris. Sicut
 est ad Mosam, apud Dionantum oppidum, patrię
 Leodiensis. De eo scriptum accepi ex Vualcio-
 doro, fuisse Irlandum, sacerdotem & monachum,
 indefessum in Saxonia verbi Dei concionato-
 rem, infinitis miraculis celeberrimum. Qui in
 Laudunensi episcopatu, in quodam pago, sub dio,
 ducentis & amplius annis delituerit. Sed cre-
 brescentibus miraculis, repetita eius memoria,

D 4 tandem

tandem fauore episcopi Laudunensis, datus fit Vualciodorésibus patronus, ibidem ante sexcentos annos depositus à beato Foramiano Vualciodorenfi abbate, & archiepiscopo Scotorum.

Iecit autem fundamenta dicti monasterij Comes Elbertus, in honorem diuæ Mariæ, anno nongentesimo quadragesimo quarto: & spatio trium annorū omnia venusto opere cōsummauit.

Sanctus Emebertus, aliàs Ablebertus, positus est in litera A.

Sanctus EOBANVS, qui etiam Euban dicitur, episcopus & martyr, collega fuit sanctissimi Bonifacij archiepiscopi, in Frisonum conuersione, & die quinto Iunij in martyrij perceptione. Quiescit in pheretra Traiecti, ad sanctum Saluatorem, vbi inscribitur chorepiscopus. Sed Becanus in historia Hollandiæ coepiscopum vocat. Similiter legitur in Bedæ Martyrologio, & constanter apud Vsuardum, cuius ea de causa permulta exemplaria consului. Imo & secundus liber historiae Bonifacij, expressè episcopum nominat. Habet enim Bonifacium, cum suo socio Eobano, multa millia Frisonum intra breue tempus baptizasse: Eum autem, Eobanum, vt suæ senectuti aliquod pararet leuamentum, episcopum Traiecti instituisse.

Sanctus ENGELMVNDVS martyr, quiescit in diœcesi Harlemensi, in **Belsen** / inter Harlemum & Egmondam, apud **Beuerwîc**, vbi festiuitas eius agitur, vigesimo primo Iunij, & Dominica die post Bartholomæi, quando concurret oratorij dedicatio. Historiam non vidi, sed vulgare Hollandiæ Chronicon dicit eum martyrizatum

*diuisione 3
cap. 11.*

tum esse à Radbodo barbaro Frisonum rege.

Sanctus ERKEMBODO episcopus Taru-
nensis, in monasticis & regularibus disciplinis à
primæua ætate sub sanctissimo Bertino milita-
uit, vsque ad congruentem ætatem. Obijt episco-
pus Morinorum, & abbas in Sithiu, anno septin-
gentesimo trigesimo quarto; sepultus in basilica
sanctæ Mariæ, quam sanctus Audomarus pridem
dedicauerat. vbi hodie degunt Canonici sancti
Audomari. Huius sepulcrum in præfata videtur
& contingitur cathedrali ecclesia. Corpus verò
in summo altari requiescit. Natalem habet duo-
decimo Aprilis.

Sancta ERMELENDIS virgo, præclaris pa-
rentibus nata, in villa Odenca, *ter dunch* apud
Louaniolum, virginitatem suam duodenis Deo
deuouit, atque sacrauit. Quam cum in villa *Sto-
uecum* duo fratres profanare vellent, qui in virgi-
nis concupiscentiam exardescabant, Angelus
eam recedere iussit in Meldricem vicinam insu-
lam, quæ in Brabantia Hugardiæ adiacet, vulgo
Meldaert dicta. Ibidemque animam suam Deo
reddidit, sanctificatâ castitate virginali, obedi-
entia regulari, & mira abstinentia: insuper & eremi-
tica vita. Post mortem verò quadraginta octo annis
à cultu sæculi latuit, donec miraculorum gloria
est magnificata. Quibus per motus Dux Pipinus,
pater beatæ Gertrudis, sacrum corpus leuauit è tu-
mulo: prædiorum quoque maxima multitudine
locum ditauit, instituens illic sanctarum virgi-
num monasterium. Quibus diuinum sacrifi-
cium peragebant presbyteri ex monasterio

D 5 sancti

INDICVLVS

sancti Bauonis, quod in vicino monte situm erat, qui Teutonice dicitur **Calfmont**. Sed neutrum monasterium modò subsistit. Sanctimonialiumque bona translata sunt in Leodienses Canonicos ad sanctum Bartholomæum. Natalem Meldarienses celebrant, cum nouem Lectionibus, die vigesimo nono Octobris. diem translationis, vndecimo Calendas Maij, processionem cum corpore, tertio festo Pentecostes.

Sanctus **ERMINVS**, Lobijs episcopus & confessor, locum natiuitatis habuit Ercliacum, in pago Laudunensi: vbi Lobienſe monasterium in huius sancti honorem Prioratum habet, non incelebrem. Ibi ortus est parentibus ex Francorum genere non infimis, sicut conijci datur ex relictibus, prouenientibus ex eius patrimonio. Successit sancto **Vrsmaro**, vir omni bonitate repletus, atque magistro moribus coæquādus. Cuius liber gestorum extat. Quiescit Binchij, secundus vrbis tutelariorum patronus; vbi natalis eius propter sanctum Marcum differtur, in vigesimum sextum Aprilis: Lobijs verò Marcus differtur, in diem sequentem; & litania, in feriam sextam subsequentem.

Sanctus **ERTR O**, episcopus & confessor, collega sancti Fursei, venit ex Hybernia, cum alijs multis, vt verbum Dei in Gallijs seminaret. Quieuit, postquam multum fructus Deo fecerat, Fisciaci, circa Auesnas Hannoniæ, in Prioratu dependente à Lætienſi abbacia; sed ante aliquot annos translatus est Lætias, vbi festū agit, decimo Iulij. Ad eius merita declarāda diuina pietas multa dignata est operari documenta virtutum: vnde

sancto

sancto viro tradita sūt multa emolumēta bonorū.

Sanctus **EVBERTVS** quiescit Infulis, in collegiata ecclesia sancti Petri. Cuius vitalicet sit Deo nota, & hominib⁹ ignota, creditur tamē esse meriti præclari. Festum eius celebratur die prima Februarij, tā à clero quā à populo, parochiæ eiusdem. Habent enim eum tanquam patronū suum. Est in eodem templo capsula ipsius, quæ cum capsula sanctæ Mariæ circumfertur in procelsione, ipso die Purificationis Mariæ: relinquitur autem in altari maiori per Octauam. Officiū quod habet in ecclesia S. Petri, nihil propriū cōtinet, sed est cōmune, de Cōfessore Pontifice. Imo nec Seclini, quicquā proprij habet, vbi etiā festū celebratur. Fama est olim ipsius S. Euberti corpus depositum fuisse Seclini, sed ob bella translātū esse Infulas. In cuius rei signum, non procul à Seclinio, in via quæ ducit Atrebatū, in prato locus est quadratus, fossis circūdatus, in quo visitur arbor magnæ altitudinis, quæ vulgo arbor S. Euberti vocatur. Corpus eius, cū alijs viginti quatuor Sāctorum corporibus, interfuisse dedicationi ecclesiæ Hasnoniensis scribit Meierus, anno septuagesimo vltra millesimum.

Historiam intercidisse opinor, in Nortmannorum deuastatione: ob quam etiam corpus eius auectum fuisse Boloniam, aut in Sithiu, alicubi legisse me memini. Sunt autem Infulæ, Gallicè *Lille*, Teutonice *Wissel* / diœcesis Tornacensis.

Sanctus **EVCHERIVS** ex Gemetico monasterio assumptus in Episcopū Aurelianensem, Carolum Martellum liberè reprehēdit de conuersis in stipendium militare ecclesiæ decimis; eundem etiam

etiam

INDICVLVS

etiam valida manu, quam in Saracenos ducebat, Aureliam intrare volentem, metu ne quid ciuibus suis iniuriæ ex militari licentia obueneret, vrbe exclusit. Vnde cum omnibus propinquis, Coloniæ exulatum mittitur. Vbi cum vitæ commendatione fauorem clericorū consequeretur, metuit Martellus querelas apud Romanum Pontificem, ideoque relegauit eum in Hasbaniam: quo loci Roberto Duci tradidit custodiendum. qui perspecta eius singulari innocentia, & morum excellenti probitate, omni eum officio & honore colendum duxit. Sed vir sanctus nihil aliud petijt, quàm in cœnobio sancti Trudonis Deo vacare. Vnde ad cœlestem patriam migravit, anno Domini septingentesimo vigesimo septimo; exilij sui, sexto, multa sanctitate & miraculis gloriosus. Festum eius apud Trudonenses celebratur, die vigesimo Februarij. Historiam habent Laurentius Surius dicto die, & Gerardus Moringus.

Sanctus **EVERARDVS**, siue Eurardus, confessor, quiescit in Cisonio sancti Callisti monasterio, quod est Canoniorum Ordinis sancti Augustini, inter Insulas & Tornacum. Fuit Dux Foroiuliensis, sed vitæ sanctitate insignis, qui dicto Cisoniensi cœnobio initium dedit. Quod Meierus notat anno octingentesimo trigesimo octauo. Festum depositionis est decimo sexto Decembris: translationis, die decimo eiusdem mensis.

Sanctus **EVERGISLVS**, episcopus Coloniensis & martyr, primum fuit archidiaconus, deinde successor sancti Seuerini:

Hic Tungris natus, martyr fuit, & tumultatus.

Locus

Locus, vbi latrones eum occiderunt, nominatur *die grouwelsteegh*. Habet festum duplex in ecclesia Tungrensi, nono Calendas Nouēbris. Sed inde est die vigesimo octauo Martij, per Brunonem episcopum, fratrem Ottonis imperatoris, translatus Coloniam ad sanctam Cæciliam. Recensetur etiam inter episcopos Tungrensis diocesis, eo quod Tungris, fidei calore inflammatus intrepide prædicauerit contra foetorem idololatriæ. Est autem Tungrorum oppidum in territorio Leodiensi, sub dominio episcopi.

Sanctus *EVERMARS* martyr, iuxta *Rutthē* pagum Hasbaniaë, à quodam Haccone tyranno, fuit cum socijs suis, quos septem habebat, occisus, tempore Pipini, filij Begghæ: venit, vt habet vita eius, ex Frisia. Festiuitas autem Calendis Maij agitur, Rutthis apud Tungros, & Tungris, quo singulis annis corpus eius adfertur. Ossa eleuauit circa annum nongentesimū sexagesimum octauū, Heraclius episcopus Leodiensis: quam eleuationem tot subsequuta sunt miracula, quod descripta ingens volumen effecerint.

Sancti Eugenij Toletani, episcopi & martyris, ossa, siue sacrum corpus, obtinuit sanctus Gerardus abbas, Parisijs à monachis sancti Dionysij, & reposuit Bronij, in monasterio à se constructo, quod est diocesis & ditionis Namurcensis. Qua autem diligentia Eugenij historiam sanctus Gerardus approbari curauerit, quodque de portione tantum corporis, hæc translatio sit intelligenda, notauit ad Vsuardum, die decimo quinto Nouembris. Natalis est die iam dicto.

dicto / translatio ad Bronium, die 18 Augusti.

Sancta EVSEBIA virgo, filia sanctæ Rictrudis Martianensis abbatissæ, & discipula sancti Amandi, in Hamatico post sanctam Gertrudem suam proauiam abbatissa præfuit: nunc autem virorum est prioratus, super Scarpam, inter Duacum & Valencenas, quem dependere puto à vicina abbacia Marcenensi, quæ est diœcesis Atrebatensis, in Flandria; vbi Eusebia modo quiescit in tumba. Dies depositionis eius est decimo septimo Calendas Aprilis; translationis & eleuationis, quinto Calendas Nouembris, & decimo quarto Calendas Decembris.

Sancti Ewaldi duo, presbyteri, niger & albus, recensentur inter duodecim illos Apostolicos viros, qui ex Anglia missi fuerunt ad Frisiam primi prædicatores; quorum primarius fuit Vuillibrodus presbyter, postmodum Romæ consecratus Frisonû archiepiscopus. Scribitur vero in Suuiberthi historia, & alibi, quod Nabiam introeuntes, Christum prædicando confessi sunt, quodque abinde ascendentes ad antiquam Saxoniam, quinto Nonas Octobris glorioso martyrio sint coronati; inde Coloniam translati. Quod & Beda habet, libro quinto historiæ, capite vndecimo. Quæ autem fuerit Nabia, & an ad Belgium nostrum pertinuerit, video à doctis ignorari. Sed antiquos Saxones plærique Vuestphalos intelligunt.

Sanctus Exuperius martyr, vexillifer fuit legionis Thebæorum, qui Agauni in Gallijs passi sunt. Eius corpus, tẽpore Ottonis primi, translatum est Gemblacû, procurante id sancto Guiberto, fun-

to, fun-
struxit
Exuper-
Septen

SAn-
Sinte
stor fui
citus, o
moria
donari
Natalè

Sâct
& cõfe

bertum
clesiæ,

quagesi
berti, v
diebus,

go imp
Petri &
pus col

Sâctu
fuit Apo
Amâdi

fit duor
Blandin
sancti P

erat ad
Gallian
paulatin
cti Bau

to, fundatore Gemblacensis cœnobij, quod construxit in honorem sancti Petri Apostoli, & beati Exuperij martyris. Natalis vigesimo secundo Septembris: Dies translationis, octauo Iulij.

F.

SANCTUS Flerich presbyter & cōfessor, quiescit Sinter Gádaui & Alustū, in *Wierzele* vbi pastor fuit, & singulari pietate, nihil in crastinū sollicitus, omnia sua pauperibus distribuebat. Ad memoriā eius frequēs est visitantiū cōcursus. qui etiā donaria sua ad altare sancti cōfessoris suppendūt. Natalē diē, & reliquū historiē eius nondū rescui.

SANCTUS FLORIBERTVS episcopus Leodiēsis & cōfessor, post patrem suum sanctissimum Hubertum annis nouendecim præfuit Leodiensi ecclesiæ, vsque ad annum septingentesimum quinquagesimum quartum, sepultus in æde diui Lamberti, vbi signis coruscans, non ita multis euolutis diebus, humo eleuatum est corpus, & in sarcophago impositū, cum reliquijs sanctorum martyrum Petri & Andoleti, & iuxta sancti Lamberti corpus collocatum. Natalis eius est in die Marci.

SANCTUS FLORIBERTVS abbas, & cōfessor, vir fuit Apostolicus, & raræ pietatis, discipulus sancti Amadi. quo auctore curā & administrationē gessit duorum monasteriorum, Gandēsis videlicet & Blandiniēsis, quæ sanctus Amandus in honorem sancti Petri extruxerat, à quo Romæ peculiariter erat admonitus, vt prædicandi Euangelij causa in Galliam rediret. Gandense tamen monasterium paulatim amisit appellationem diui Petri, & sancti Bauonis dici cœpit. Molestum enim erat duo
vicina